

Ἡ Νηστεία τοῦ Δεκαπενταυγούστου καὶ οἱ Παρακλήσεις πρὸς τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Ἀπὸ 1 Αὐγούστου μέχρι καὶ 14 Αὐγούστου, νηστεύουμε πρὸς τιμὴν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Ἡ νηστεία εἶναι αὐστηρή. Ψάρι τρῶμε μόνο στὴν ἑορτὴ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος μας (6 Αὐγούστου). Ἄν ἡ 15η Αὐγούστου συμπέσει Τετάρτη ἢ Παρασκευὴ τότε γίνεται κατάλυση μόνον ἰχθύος.

Ἡ νηστεία εἶναι ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ. Ἡ πρώτη. Ἡ πιὸ παλιὰ ἀπὸ ὅλες. Τὴν ἔδωκε στὸν Ἀδὰμ μέσα στὸν παράδεισο.

Τὸ νόημα τῆς νηστείας ἦταν: μὲ τὸ ὄπλο τῆς νηστείας νὰ συνηθίσουν οἱ ἄνθρωποι στὴν ὑπακοὴ στὸ Θεὸ καὶ στὴν πάλη κατὰ τοῦ διαβόλου.

Ὁ Χριστὸς, ἐτόνισε ἀκόμη περισσότερο τὴν ἀξία τῆς νηστείας. Εἶπε: «Τὸ γένος τοῦτο οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστεία». Δηλ. μὲ τὴ νηστεία πολεμᾶμε τὸν διάβολο καὶ τὸν νικᾶμε.

Κατὰ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ...

«Δὲν ἀρκεῖ ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τροφές, ἀλλὰ ἄς νηστεύσωμε νηστεία ἀρεστὴ στὸ Θεό. Ἀληθινὴ νηστεία εἶναι ἡ ἐγκράτεια τῆς γλώσσας, ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τὸ θυμὸ, ἀποχωρισμὸς ἀπὸ τὶς ἐπιθυμίες, ἀπὸ τὴν συκοφαντία, τὸ ψέμα, τὴν ἐπιορκία». (Μ. Βασίλειος)

«Νήστευε, ὄχι μόνον ἀπὸ ψωμί, κρασί, κρέατα, καὶ ἄλλες τροφές, ἀλλὰ περισσότερο ἀπὸ κακοὺς λογισμοὺς». (Νεῖλος Ἀγκύρας)

«Αὐτὸς εἶναι ὁ σωστὸς τρόπος νὰ νηστεύουμε, ἡ ἐπίδειξη καλῶν ἔργων, ἡ ἐλεύθερη ἀπὸ πάθη γνώμη». (Κύριλλος Ἀλεξανδρείας).

Οἱ παρακλητικοὶ κανόνες τῆς Θεοτόκου

Τὸ χρονικὸ διάστημα τοῦ Δεκαπενταγούστου εἶναι μία περίοδος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, κατὰ τὴν ὁποία ἡ ὀρθόδοξη ψυχὴ στρέφει τὰ μάτια μὲ βαθεῖα κατάνυξη πρὸς τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο.

Ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρες, πρὶν ἀπὸ τὴν ἑορτὴ τῆς Κοιμήσεως, σημαίνουν οἱ καμπάνες τὴν ὥρα τοῦ δειλινοῦ καὶ τὰ πλήθη τῶν πιστῶν πᾶνε νὰ ψάλλουν τὸν Μικρὸ καὶ τὸν Μεγάλον Παρακλητικὸν Κανόνα.

Ἀνάλογη κατάνυξη ἔχει βέβαια καὶ ἡ περίοδος τῶν Χαιρετισμῶν τῆς Παναγίας. Ἀλλὰ ἐνῶ στοὺς Χαιρετισμοὺς κυριαρχεῖ ὁ ὕμνολογικὸς τόνος, ἡ θριαμβικὴ δοξολόγησις τῶν ἀπείρων χαρίτων τῆς «Μητρὸς τοῦ Θεοῦ γενομένης», στοὺς Παρακλητικοὺς Κανόνες τοῦ Δεκαπενταγούστου κυρίαρχος τόνος εἶναι τὸ πένθος καὶ ἡ ὀδύνη τῆς βαρυαλούσης ψυχῆς τοῦ πιστοῦ ποὺ ζητᾷ παράκληση καὶ παρηγοριὰ ἀπὸ τὴν Παναγία.

Οἱ Παρακλητικοὶ Κανόνες, ὁ Μικρὸς καὶ ὁ Μέγας ἢ ἀπλῶς ἡ Μικρὴ καὶ ἡ Μεγάλῃ Παράκλησις - ἐπειδὴ διὰ τῶν ὕμνων αὐτῶν οἱ πιστοὶ παρακαλοῦν τὴν Παναγία νὰ ἀκούσῃ καὶ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰ αἰτήματά τους - ψάλλονται, ἐναλλάξ, δηλαδὴ τὴν μία μέρα ψάλλεται ἡ Μεγάλῃ καὶ τὴν ἄλλῃ ἡ Μικρὴ.

Μόνο κατὰ τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν Σαββάτων καὶ τῆς Ἑορτῆς τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου δὲν ψάλλονται οἱ Παρακλήσεις καὶ τοῦτο ἐπειδὴ τὸ περιεχόμενό τους εἶναι πένθιμο καὶ ἱκετευτικὸ καὶ δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὸ χαρμόσυνο ὕφος τῶν ἑορταστικῶν αὐτῶν ὕμνων.

Ἐκτός, ὅμως, ἀπὸ τὴν περίοδο τοῦ Δεκαπενταυγούστου ἢ Μικρῆ, ἰδίως, Παράκληση ψάλλεται συχνά, «ἐν πάσῃ περιστάσει καὶ θλίψει ψυχῆς», εἴτε στοὺς ἱεροὺς Ναοὺς, εἴτε καὶ κατ' οἶκον, ἀπὸ τοὺς πιστοὺς, οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ ἱκετεύσουν δι' αὐτῆς τὴν Θεοτόκο καὶ νὰ ἐπικαλεσθοῦν τὴν μεσιτεία της.

Ἡ δὲ διάκριση τῶν Παρακλήσεων σὲ Μικρῆ καὶ Μεγάλῃ ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον στὴν ἔκταση, τὸ μέγεθος τῶν τροπαρίων. Τὰ τροπάρια, δηλαδή, τῆς Μικρῆς Παρακλήσεως εἶναι μικρότερα καὶ συντομώτερα ἀπὸ ἐκεῖνα τῆς Μεγάλῃς.

Ἡ Μικρῆ Παράκληση εἶναι ποίημα κάποιου ὕμνογράφου, ὁ ὁποῖος κατ' ἄλλους μὲν ὠνομάζονταν Θεοστήρικτος καὶ ἦταν Μοναχός, κατ' ἄλλους δὲ Θεοφάνης. Ὅπως φαίνεται, ὅμως, πρόκειται περὶ τοῦ ἰδίου προσώπου, τὸ ὁποῖο ἔγινε Μοναχὸς καὶ ἀπὸ Θεοφάνης μετωνομάσθηκε σὲ Θεοστήρικτο. Ἡ Μεγάλῃ Παράκληση εἶναι ἔργο τοῦ Θεοδώρου τοῦ Β, τοῦ Δουκὸς, Βασιλέως τῆς Νικαίας, τοῦ ἐπονομαζομένου Λασκάρεως, ὁ ὁποῖος ἔζησε περὶ τὰ μέσα τοῦ 13ου αἰῶνος καὶ εἶναι πολὺ μεταγενέστερός του Θεοστηρίκτου, τοῦ Μοναχοῦ.

Οἱ δύο Παρακλήσεις, πλὴν τοῦ Κανόνος, περιλαμβάνουν στὴν Ἀκολουθία τους καὶ Ψαλμοὺς, δεήσεις ὑπὲρ τῶν ζώντων πιστῶν, ὑπὲρ τῶν ὁποίων τελοῦνται, καὶ Εὐαγγελικὴ περικοπή. Τὸ περιεχόμενό τους εἶναι ἱκετευτικὸ, συγκινεῖ τοὺς πιστοὺς, διδάσκει καὶ προτρέπει αὐτοὺς νὰ προστρέχουν μὲ θάρρος καὶ ἐμπιστοσύνη πάντοτε πρὸς τὴν Κυρία Θεοτόκο, τὴν Μεγάλῃ Μητέρα τους, γιὰ νὰ βρῖσκουν παρηγοριὰ καὶ νὰ λαμβάνουν βοήθεια στὶς ἀνάγκες του.

Πρὸς τὴν Κυρία Θεοτόκον ἃς ψάλλουμε καὶ μεῖς μὲ πίστη καὶ ἐκ βάθους καρδίας τὶς ἱερὲς Παρακλήσεις καὶ μαζὶ μὲ τοὺς ἱεροὺς ὕμνωδούς, ἃς ἐπαναλαμβάνουμε:

«Βλέψον ἰλέω ὄμματί σου καὶ ἐπισκεψαι τὴν κάκωσιν, ἣν ἔχομεν, καὶ δεινῶν συμφορῶν καὶ βλάβης καὶ κινδύνων καὶ πειρασμῶν ἡμᾶς λύτρωσαι, ἀμερήτω σου ἐλέει», μὲ τὴν ἀκράδαντη βεβαιότητα ὅτι «δὲν θὰ παρίδη τὴν πενιχρὰν δέησίν μας, τὸν κλαυθμὸν καὶ τὰ δάκρυα καὶ τοὺς στεναγμούς μας, ἀλλὰ θὰ πληρώσῃ τὰς αἰτήσεις μας», γιὰ νὰ δοξάζουμε Αὐτὴν μετὰ πόθου πάντοτε.

Πηγή: agiazoni.gr